

Apago el llum de l'habitació. Tot queda en la fosca més absoluta. No hi arriba ni tan sols una petita claror del carrer a través de les cortines. La flameta de l'encenedor trenca la foscor. Encenc les espelmes del pastís. Em poso a cantar:

–Moltes felicitats, moltes felicitats... Em desitjo jo sola... moltes felicitats!

La següent escena té lloc en una cabana aïllada on Greta Garbo i John Gilbert passen tres dies atrapats per la neu. Ell no sap que aquella dona és la reina de Suècia! La Garbo passeja per l'habitació fixant-se bé en tots els objectes. En Gilbert li demana que què està fent i ella li respon: «Estic memoritzant aquesta habitació. Hi passaré molt de temps, en el futur, gràcies a la meva memòria». I ell: «Jo t'ensenyaré el món sencer!». I ella: «Havia imaginat la felicitat, però la felicitat no pot imaginar-se. La felicitat cal experimentar-la, sentir-la. Tal com jo la sento ara!».

Aquí es besen apassionadament. I quan se separen, John Gilbert va i li diu a la Garbo: «Ja és prou miraculós de trobar algú per aquests paratges, però

haver-te trobat a tu... és massa improbable. No puc creure en tu. Ets una il·lusió. Desapareixeràs davant els meus ulls...».

I ara sí, bufo i apago les espelmes. A la primera. Aplaudeixo fort. Agafo l'ampolla de xampany i en faig saltar el tap enlaire. Peta contra el sostre i torna a terra. M'omple la copa. Vessa. Començo a fer talls de pastís...

–Ets una il·lusió. Desapareixeràs davant els meus ulls... –dic.

Tot va començar el dia que el senyor Leyva, l'amo del cinema on treballava de taquillera, em va citar al seu despatx. Don Isidro Leyva era un senyor del barri de tota la vida. Va quedar vidu als vint-i-quatre anys i va heretar l'usdefruit del cine, que era propietat de la família de la dona. En comptes de traspasar el negoci, va decidir posar-s'hi al capdavant. Ja feia més de trenta anys d'aquella idea. Tants com jo treballant-hi. Al principi m'imposava molt de respecte. Entaforada dins la taquilla, aixecava els ulls dels taquets d'entrades i, a través de la finestreta, topava amb les aigües del vidre de la porta del despatx del senyor Leyva. Intuïa més que no pas veia els contorns de la seva figura esborradissa passejant pel seu despatx...

Últimament, l'havia vist observant discretament les noietes que entraven i sortien del cinema, des de la porta entreoberta d'aquell mateix despatx. Com un vell sàtir. Perquè la veritat és que s'havia fet vell. El temps, que no perdona. Ni a ell ni a ningú. I a mi la primera. En Leyva estava acabat. Bé, potser jo, en aquell moment, també ho estava. La diferència era que jo me n'adonava, i ell, no. Hi rumiava sovint, sobretot llavors, que em faltaven pocs dies per complir-ne cinquanta. La noieteta que ell mateix va contractar trenta-quatre anys enrere s'havia tornat una dona madura encastada dins una taquilla d'un cinema. Gairebé en formava part, de la taquilla. Em semblava que el cos se m'hi havia adaptat. I que una altra persona, o no hi cabria, o no hi encaixaria.

El cas és que aquell dia de principis de setembre del preolímpic any de 1991 havia d'anar a trobar en Leyva. Feia un temps horrorós, el vent provocava que la pluja, fina i emprenyadora, m'anés picant a la cara com agulles diminutes. Tenia febre i mal de cap. A més, estava molla perquè m'havia descuidat el paraigua a casa.

Vaig entrar tremolant a l'autobús. Era ple de gent que sí que duia paraigua, i a més, impermeable i botes d'aigua. Vaig pensar, estic xopa però, almenys, vaig

amb la meva gavardina, elegantíssima, de les últimes rebaixes, imitació anglesa.

Què em volia, en Leyva? Era estrany, la sala estava tancada per vacances, era dijous i no havia de tornar a la feina fins dilluns, que obríem la nova temporada.

Vaig arribar al cinema i, gairebé d'esma, em vaig ficar a la taquilla. Va ser entrar-hi i posar-me a suar. Vaig començar a eixugar-me la suor amb el mocador. Els dies de pluja, l'espai tancat de la taquilla és tot humitat... És un problema perquè, amb les mans suades, les entrades se m'enganxen als dits i de vegades els clients es posen nerviosos... Les aigües del vidre de la porta del despatx van bellugar-se i vaig veure sortir el senyor Leyva. Es va acostar directe cap a la taquilla amb la seva cara de gos tristot.

—Senyora Pinyol, veig que ja ha arribat, vingui, vingui, que xerrarem...

Què li devia passar? Vaig doblegar el mocador de butxaca i me'l vaig ficar dins el puny del jersei. Vaig seguir-lo fins al seu despatx i em va fer seure.

Un cop asseguda, vaig veure que el patró no sabia per on començar. Deia:

—És curiós que després de tants anys ens continuem tractant de vostè i pel cognom com el primer dia... A partir d'avui ens direm pel nom de pila...

—Doncs si a vostè li està bé, a mi també, senyor Leyva...

—Isidro...

—Perdó, don Isidro...

—Doncs no se'n parli més. Des d'ara, per a mi, vostè serà l'Anita i jo, per a vostè, don Isidro... He estat pensant, Anita, que no he sigut amb vostè tan just com caldria.

—No m'he queixat mai de res, senyor Leyva.

—Don Isidro...

—Perdó, don Isidro.

Em vaig començar a espantar. En trenta-quatre anys, en Leyva mai no m'havia tractat tan amablement. Ni als vells temps, quan encara érem joves, jo era soltera i ell em festejava descaradament. Ara hi penso i m'adono que vaig arribar a fer-me algunes il·lusions amb el senyor Leyva... Però la vida et porta on et porta i punt. A més, jo vaig conèixer en Frederic, l'afinador de pianos més trempat del món...

En Leyva va aixecar-se de la taula i va començar a donar voltes pel despatxet, darrere meu. Ell xerrava i jo havia de girar el coll per veure'l. Tot d'una va decidir anar al gra.

–Anita, enguany obrirem el cine més tard.

–Per què?

–Vull fer-hi unes quantes obres. No res, quatre retocs. Dilluns, no cal que vingui. Ja ens posarem en contacte amb vostè. És com si fossin unes vacances extres. Pagades, no cal dir-ho.

I es va quedar rere la taula, amb el seu bigotet, mirant-me i somrient.

Paralitzada pel munt d'idees que em venien al cap, no vaig saber fer més que tornar-li el somriure, donar-li les gràcies i acceptar la situació. Pensava, avergonyida, que només una pocapena com jo podia deixar que li oferissin «vacances pagades extres», quedar-se com embadocada davant l'oferta i acceptar-la sense ni tan sols concretar-ne «quants» de dies...

La veritat, no entenia res. Res de res. En Leyva no me n'havia parlat mai, de fer reformes. De cop i volta, tenia un munt de temps lliure per endavant. Què podia fer? Em vaig dir: No res, Anita, per una vegada que algú és generós amb tu... Muts i a la gàbia...

Va passar un mes i no em deien res. Vaig trucar al cinema i ningú no contestava. Quan ja em començava a amoïnar, vaig rebre la trucada: en Leyva, el propietari,

m'ho va comunicar personalment per telèfon. Deia que no ho havia pogut evitar, que l'oferta que li havien fet era insuperable... En resum, que s'havia venut el cinema. Que s'hi construiria una altra sala, de cinema, o de joc, o d'entreteniment, o una multisala, no estava clar encara. I que no havia aconseguit recol·locar-me. Fos el que fos el que s'hi acabés construint, els seus nous socis consideraven que algú com jo no lligava amb la imatge de la nova empresa...

–No cal que torni –em va dir–. L'administrador ja es posarà en contacte amb vostè per arreglar els papers i abonar-li el que calgui.

Vaig dir-li fill de la grandíssima puta. Vaig penjar i em vaig posar a plorar. I què faré, ara, pensava... Em vaig sentir com un d'aquells draps bruts, pedaços esquinçats de llençols vells o camises per llençar que es fan servir per treure la pols. Els rentes, els estens i, sense voler, se t'én va del cap que hi són. I quan els recuperes, recremats pel sol, rebregats, ja no serveixen per a res i els has de llençar.

Després de trenta-quatre anys, m'havien fet fora de la feina, doncs. Vaig entrar-hi amb setze i n'havia sortit amb cinquanta. Jo havia de ser peixatera, com ma mare. I com ma iaia, al cel sigui. Bona gent, tota la vida amb pudor de peix a sobre, però bona gent.

A mi no m'importava, ja hi estava acostumada, però un cop vaig posar-me a treballar al cinema, ja no ho vaig voler deixar.

Vaig estar-me tota la primera setmana sense sortir de casa, plorant, gastant capses de kleenex, menjant polvorons caducats, mirant la tele i parlant amb la meva amiga Natàlia per telèfon. Somiava coses terribles. Una nit, per exemple, vaig somiar que descobria per casualitat on hi havia els ploms del món i, sense poder contenir-me, els desenroscava i deixava tot el planeta a les fosques. El desgavell era total i absolut. Tot aturat. Absolutament tot. Semblava la fi del món: tot xocava amb tot, ningú no s'hi veia. Els edificis s'ensorraven. Les centrals nuclears s'esquerdaven i deixaven anar el seu baf. Els transatlàntics de luxe s'enfonsaven. Els televisors no funcionaven. Al Japó, després de trenta dies sense llum, la vergonya nacional era tan gran que havien tancat les fronteres: s'havien donat un mes per solucionar la qüestió dels ploms del món i ja havia passat sense resultats. Volien fer ploms nous i només els sortien transistors i microxips. Com havien fet fondre totes les armes blanques del país per fabricar els nous ploms del món, van haver de fer-se l'harakiri empassant-se antenes de televisió. Després, com deslliurades d'un gran pes, les illes del

Japó van enfonsar-se al mar i mai més no se'n va saber res. La marea que va provocar aquest fet històric va arribar a la vella mar Mediterrània. La pujada sobtada de les aigües va agafar els italians per sorpresa i la grandiosa massa de pasta que en aquell moment estaven menjant va estovar-se i es va inflar. Un mar d'espaguetis va quedar flotant al lloc on abans hi havia hagut la península d'Itàlia. L'última imatge del Vaticà va ser un gran macarró tot recargolat que sepultava la cúpula de Sant Pere. La massa immensa d'espaguetis va dirigir-se cap a la península Ibèrica. No va trigar gaire a ser divisada des de Barcelona. Enmig de la nit, la massa pastosa s'acostava com un monstre blanc i fosforescent. Creient que era una ambaixada de fraternitat, tothom va aplegar-se al Moll de la Fusta per fer-li una benvinguda com cal. Van posar-se domassos a la Generalitat i a l'Ajuntament. Quan els barcelonins van adonar-se de la realitat, ja era massa tard. Va ser cosa d'un segon, adonar-se de la fi i anar-se'n als llimbs. També era mala sort, ara que ens havien donat uns Jocs Olímpics! El pes de la pasta italiana sumat al de les tones de canelons de Sant Esteve dels barcelonins va enfonsar Barcelona i va aturar-se al Tibidabo. I no solament això, sinó que a més va provocar que el pes total de la península Ibèrica es desequilibrés

i, per primera vegada a la vida, hi tingués més pes Llevant que Ponent. Per la inclinació, molts habitants ibèrics van caure rodolant en direcció est i es va donar, així, una segona emigració massiva, encara que involuntària. I jo? Doncs de sobte em veia atrapada en un ravioli gegant, intentant guanyar la superfície pel Tibidabo. Ja en tenia prou. La broma havia anat massa enllà. Tornaria a col·locar els ploms del món. Escalant muntanyes de macarrons, espaguetis, raviolis i canelons, vaig arribar a la superfície, vaig treure el cap per orientar-me i aleshores va ser quan ho vaig veure: era la fi del món. Sense voler, jo, acabava de provocar la fi del món: Déu Pare, amb una forquilla cosmico divina, enrotllava els espaguetis junt amb Barcelona i s'ho anava menjant...

Vaig fer un xiscle i em vaig despertar.

La pobra Natàlia intentava animar-me:

–Anita, estàs com un llum. Has de sortir, passeja.

–On vols que vagi?

–No ho sé, però has de sortir.

Mentre m'ho deia, sentia com es ficava a la boca la medalla d'or que li penjava del coll. Era l'única pertinença que li quedava del seu passat familiar. Bufava,